

Johanneksen evankeliumin selitys 11
Joh. 3:17–20; Savonlinnan Tuomiokirkko, 7.10.2015

Vapautus tuomiosta

Viime kerralla meillä meni koko aika yhden ainoan jakeen, nimittäin Joh. 3:16, käsittelyyn.

Jatkamme pienen evankeliumia seuraavasta jakeesta, Joh 3:17, joka kuuluu näin:

Tuomiosta

"Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen (Joh. 3:17).

Tämä Jeesuksen lause on tässä vararmaankin siitä syystä, että aika monille ihmisille sanasta Jumala tulee mielen synty ja tuomio. Että minä en ole sellainen kuin minun kuuluisi olla ja siksi minä olen Jumalan tuomion alla. Arka omatunto värähtää jo pelkän sanan ”Jumala” kuulemisesta. Vähän niinkuin suurimmalla osalla autoilijoista kaasujalka värähtää ylöspäin poliisiauton nähdessään; siitakuin huolimatta, ettei edes ajaisi ylinopeutta.

Luulen, että pappina joutuu kantamaan osan tästä omatuntojen värähdyksestä Jumalan ajatuksen edessä. Kun esiintyy papin sokeripala kaulassa, ihmiset suhtautuvat eri tavalla kuin normaaliin ihmiseen. Lounasravintolassa juuri kukaan ei uskalla tulla samaan pöytään. Olo on kuin spitaalisella. Tämä näkyy jopa hautajaisten muistotilaisuudessa. Harvat ovat ne kerrat, kun karjalanpaistia syödessä on omainen papin molemmilla puolilla. Suvun uskovaisin mummo ehkä uskaltautuu viereen.

Monilla lehtien toimittajilla tämä ”Jumala” –sanana mukanaan tuoma epämiellyttävä tuomion tunne saa aikaan sen, että tekstissä koko sanaa ”Jumala” (isolla alkukirjaimella kirjoitettuna) vältetään. Kirjoitetaan ”jumala”, pienellä alkukirjaimella, siitakin huolimatta, että kuvailtaisiin jonkun kristityn tai papin tai munkin tai nunnan ajatuksia. On tietenkin selvää, että he eivät ole tarkoittaneet Jumalasta puhuessaan pienellä alkukirjaimella kirjoitettua ”jumalaa” eli ihmisen jumalakuva tai jotain monista oletetuista jumaluuksista. Ei, vaan nunnat ja munkit ja papit ja kristityt yleensäkin tarkoittavat Jumalasta puhuessaan ainoata tosi Jumalaa, maailmankaikkeuden Luoja. On luultavasti alitajuista Jumalan tuomion pelkoa, että toimittajat eivät enää tunne oikeinkirjoitusta, vaan kirjoittavat sanan ”Jumala” pienellä alkukirjaimella; silloinkin kun kuvailevat vaikkapa jonkun munkki Sergein ajatuksia.

Mutta ei tämä oikeinkirjoituksen unohtaminen ole mikään ihme. Jeesus ja Jumala ovat aiheuttaneet tällaista tuomion pelkoa iät kaiket. Tämä näkyy vaikkapa Pietarin tapauksessa, kun hän kohtasi

Jeesuksen Gennesaretin järven rannalla. Jeesus kertoi Pietarille, mistä he saisivat kaloja verkkoihinsa. Se pitikin paikkansa ja kalaa tuli niin, että Pietarin kalastusporukan verkot repeilivät. Pietari ei kuitenkaan ilahtunut:

Tämän nähdessään Simon Pietari lankesi Jeesuksen jalkoihin ja sanoi: "Mene pois minun luotani, Herra! Minä olen syntinen mies." Hän ja koko hänen venekuntansa olivat pelon ja hämmennyksen vallassa kalansaaliin tähden, samoin Jaakob ja Johannes, Sebedeuksen pojat, jotka olivat Simonin kalastuskumppaneita. Mutta Jeesus sanoi hänelle: "Älä pelkää. Tästä lähtien sinä olet ihmisten kalastaja." He vetivät veneet maihin ja jättäen kaiken lähtivät seuraamaan Jeesusta (Luuk 5:8–11).

Jeesuksen piti tyynnyttellä Pietaria, jonka omantunnon salaiset synnit Jeesuksen kohtaaminen oli tuonut pintaan: "Älä pelkää".

Samalla tavalla Jeesus tässä kohden lohduttelee Johanneksen evankeliumin lukijoiden ja kuulijoiden omiatuntoja: "Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen." On ihan turhaa, että Jumalasta tulee ensimmäisenä mieleen tuomio. Ei Jumala ole lähettänyt Jeesusta maailmaan sitä tuomitsemaan vaan pelastamaan.

Jeesukseen uskovaa ei tuomita

Sitä, joka uskoo häneen, ei tuomita - - (Joh. 3:18a)

Ajattele, mikä lupaus. Tuo yleisinhimillinen tuomion pelko on tässä yhdellä ainoalla lauseella kerta kaikkiaan kumottu ja tehty tyhjäksi.

Eikä tämä ole mikään pikkuinen juttu. Sillä kuoleman jälkeen meitä kohtaavan tuomion pelko on ihmiskunnassa universaali juttu. Ja se näkyy jo muinaisista egyptiläisistä. Sitä kuvaa vaikkapa Mika Waltari luultavasti historiallisestikin luotettavalla tavalla romaanissaan Sinuhe egyptiläinen. Siinä kerrotaan, kuinka egyptiläiset uskoivat kuoleman jälkeiseen tuomioistuimeen, jossa hyvät ja pahat teot punnitaan tosiaan vasten. Jos pahat teot ovat painavampia, Ahmija –niminen olento haukkaa sielun ja se joutuu kadotukseen. Monissa muissakin kulttuureissa ja uskonnoissa tunnetaan tuomion ja kadotuksen käsitteet. Palastuksesta ja sen saavuttamisesta vaikkapa islam, kristinusko ja buddhalaisuus ovat hyvin erimielisiä. Mutta tuomion ja kadotuksen kohdalla yksimielisyys on suurta.

Mutta Jeesukseen uskovan kohdalla kaikki tuollainen on kertahetitön pyyhkästy jumalalliseen roskakoriin, eikä sitä sieltä enää koskaa tarvitse tonkia esiin: "Sitä joka uskoo Jeesukseen, ei tuomita." Parasta tässä on se, että perusteena ei ole hyvien ja pahojen tekojen suotuisa suhde, vaan pelkkä Jeesukseen uskomisen.

” - - mutta se, joka ei usko, on jo tuomittu, koska hän ei uskonut Jumalan ainoaan Poikaan.” (Joh 3:18:b)

Joka ei usko, on jo tuomittu

Joka ei usko Jeesukseen, on jo tuomittu. Syynä on se, että hän ei ole uskonut Jeesukseen Jumalan ainoana Poikana. Tästä seuraa tuomio siksi, että Jeesus on ainoa vapahtaja. Hänet otetaan vastaan vapahtajaksi uskolla. Siksi se, joka ei usko Jeesukseen, jää vaille Jeesuksessa olevasta vapautuksesta tuomiosta. Ja siksi hänet tuomitaan kerran jumalallisessa tuomioistuimessa. Eikä lopputulos tule olemaan hänen kannaltaan hyvä.

Ja tuomio on tämä: valo on tullut maailmaan, mutta pahojen tekojensa tähden ihmiset ovat valinneet sen asemesta pimeyden. Se, joka tekee paha, kaihtaa valoa; hän ei tule valoon, etteivät hänen tekonsa paljastuisi. (Joh 3:19–20)

Jeesuksessa valo tuli maailmaan. Jeesus osoitti teoillaan ja puheillaan ja varsinkin ylösnousemuksellaan, että Jumala on olemassa; että maailmalla on Luoja, joka rakastaa sitä. Luulisi, että Jeesus olisi otettu ilomielin vastaan.

Mutta kävikin päinvastoin: Jeesus sai osakseen valtavaa vastustusta. Ja sitä samaa saa edelleen osakseen hänen kirkkonsa, nimittäin, jos opettaa hänestä ja hänessä olevasta pelastuksesta.

Minulle tulee tästä mieleen eräs myöhempi kohta Johanneksen evankeliumissa:

"Muistakaa, mitä teille sanoin: ei palvelija ole herraansa suurempi. Jos minua on vainottu, vainotaan teitäkin. Jos minun sanaani on kuultu, kuullaan myös teidän sanaanne. Kaiken tämän ihmiset tekevät teille minun nimeni tähden, siksi etteivät tunne häntä, joka on minut lähettänyt. Jos minä en olisi tullut ja puhunut heille, he eivät olisi syyllisiä, mutta nyt heidän on mahdotonta puolustella syntiään. Joka vihaa minua, vihaa myös Isääni. Ellen olisi tehnyt heidän keskuudessaan tekoja, joita kukaan toinen ei ole tehnyt, he eivät olisi syyllisiä. Mutta nyt he ovat nähneet minun tekoni ja vihaavat sekä minua että Isääni. Näin täytyi käydä, jotta toteutuisi heidän kirjoitustensa sana: 'He ovat syyttä vihanneet minua.'" (Joh 15:20–25)

Maailma eli luontainen ihmiskunta ei halua, että Jumala pelastaisi sen, koska se ei siedä olla pelastusta tarvitseva. Se haluaa olla uskonnollisestikin niin pätevä, että pärjää Jumalan edessä omillaan. Siksi se yrittää peittää syntinsä. Mutta Jeesuksen tultua jumalanvastaisuuden peittelemineen muuttuu vaikeaksi: onhan Jeesuksessa ilmennyt Jumalan armahtava rakkaus kaikkia, jopa syntisiä kohtaan. Mutta kuten sanottua, tämä jumalallinen valo ei kelpaa. Ihmisluonto mieluummin paaduttaa itsensä ja valitsee Jeesuksen sijasta pimeyden.

Tällaista syntiä on mahdotonta puolustella. Se on niin karkeaa Jumalan vastaisuutta. Jeesus on tullut ja puhunut ihmiskunnalle sanoja Jumalan rakkaudesta ja anteeksiantamuksesta. Jos hän ei olisi tullut ja puhunut näitä sanoja, ihmiskunta voisi puolustautua sillä, että Jumala ei ole ottanut meihin

yhteyttä. Silloin ihmiskunta olisi saanut olla rauhassa Jumalasta vieraantunutta. Olisi saanut rauhassa keskittyä itse pätemään omissa ja itse keksimänsä jumalan silmissä sillä, miten fiksumme porukkaa me olemme.

Mutta nyt Jumala on Jeesuksessa osoittanut tuollaisen toiminnan mahdottomuuden. Hän on osoittanut, että ainoa mahdollisuutemme päästä tuomion alta on Jumalan oma armoteko puolestamme, Jeesuksen ristinuhrissa. Sitä maailma ei kuitenkaan tahdo ottaa vastaan. Se hylkää Jumalan ja hänen armonsa tavalla, jonka jumalanvastaisuus on ilmeistä.

Siksi ihmiset kaihtavat Jeesuksessa olevaa valoa. He valitsevat mieluummin pimeyden kuin Jumalan armon.

Kuka sitten tulee valoon?

Mutta se, joka noudattaa totuutta, tulee valoon, jotta kävisi ilmi, että hänen tekonsa ovat lähtöisin Jumalasta." (Joh 3:21)

Onko olemassa sellaista ihmistä, jonka teot olisivat luonnostaan niin hyvät, että hän tulee siihen valoon, jonka Jeesus tuli maailmaan tuomaan?

Luulen, ettei ole. Koko ihmiskunta on syntiinlankeemuksen alainen. Niin kuin Roomalaiskirje sanoo:

Ei ole yhtäkään vanhurskasta, ei yhtäkään ymmärtäväistä, ei ketään, joka etsii Jumalaa. Kaikki ovat luopuneet ja käyneet kelvottomiksi. Ei ole ketään, joka tekee hyvää, ei ainoatakaan. Heidän kurkkunsa on avoin hauta, heidän kielensä puhuu petollisesti, huultensa takana heillä on kyykäärmeen myrkkyä, heidän suunsa on täynnä katkeria kirouksia. Nopein jaloin he rientävät vuodattamaan verta, tuhoa ja kurjuutta he jättävät jälkeensä. Rauhan tietä he eivät tunne, jumalanpelko on heille vieras Room. 3:10–18)

Siinä, että ihminen noudattaa totuutta ja tulee Jeesuksessa olevaan valoon, siinä on kyse Jeesuksen ja hänen Henkensä vaikutuksesta. Silloin voi käydä, niin kuin kävi Pietarille Gennesaretin järven rannalla. Omien luontaisten kykyjensä perusteella Pietari ei kyennyt muuhun kuin sanomaan Jeesukselle: ”Mene pois minun luotani Herra, sillä minä olen syntinen ihminen.” Mutta kun Jeesus rohkaisi Pietaria ja sanoi hänelle ”Älä pelkää”, silloin hän sai muutettua Pietarin luontaisen vieraantumisen Jumalasta. Pietari uskalsi tulla Jeesuksen tuomaan valoon. Kävi niin kuin Luukkaan evankeliumi kertoo:

”He vetivät veneet maihin ja jättäen kaiken lähtivät seuraamaan Jeesusta.” (Luuk 5:11).